

Närparker

Ett grönområde betecknas som en närpark om det är mellan 0.5- 5 ha och har ljudnivåer som inte överstiger 55 dBA. En närpark bör erbjuda lek, promenad, samvaro och avkoppling.

Älvsjö innehåller 18 stycken närparker som är jämnt fördelade över stadsdelarna. I parkplanen har avsteg gjorts för parker som inte uppfyller nämnda krav på upplevelsevärden, men har andra värden som kompenserar detta. Exempel på dessa är Långbrogårdsparken som saknar lek men erbjuder blomprakt och naturlek.

I analyskartan finns även naturparker markerade eftersom dessa många gånger kan fylla en funktion som närpark. Den stora skillnaden är att naturparkerna har större inslag av naturmark än närparkerna. Dessutom innehåller de ofta fler nivåskillnader och fler promenadvägar.

De kvalitativa riktlinjerna för analyskartan:

Närpark inom 200 meter.

För naturpark har staden inga kvalitativa riktlinjer, därför redovisas inga avstånd på analyskartan.

Analyskarta Närparker

Närparker, skala 1:30 000 (A4).

Teckenförklaring

- Närpark
- Naturpark

Bostadsnära natur

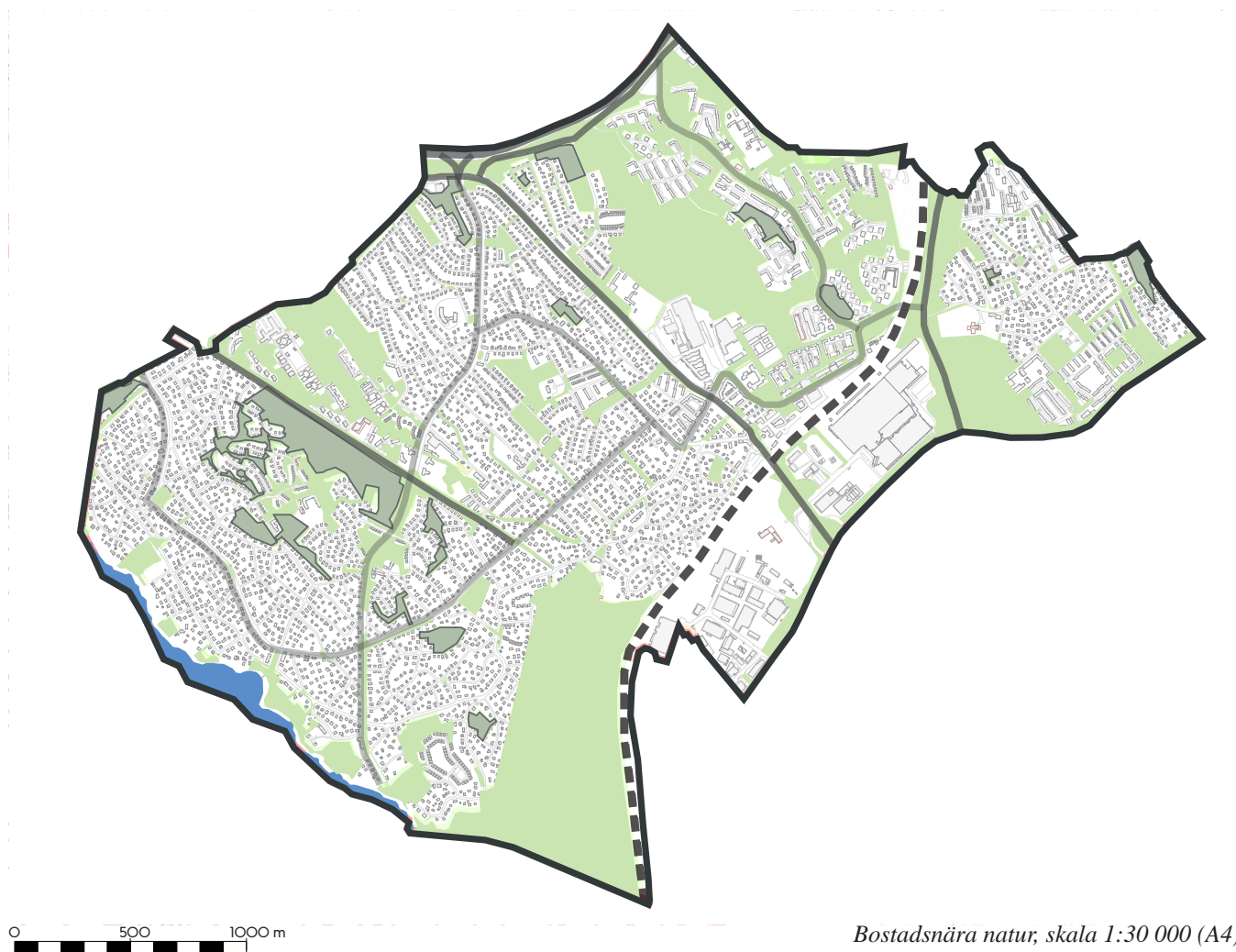
Ett grönområde betecknas som bostadsnära natur om det är mellan 0,5- 25 ha och har ljudnivåer som inte överstiger 55 dBA. Den bostadsnära naturen utgör en viktig del av Älvsjös grönstruktur och erbjuder bland annat promenad och naturlek. Den bostadsnära naturen uppfyller storlekskraven för närparker och naturparker men har färre upplevelsevärden och kan därmed inte kategoriseras som dessa.

Analyskartan visar att Långsjö har en hög tillgång på bostadsnära natur. Lägre tillgång finns i framförallt Långbro, Örby slott och Liseberg. Den bostadsnära naturen erbjuder många gånger fina utblickar och närrekreation till de boende omkring.

De kvalitativa riktlinjerna för analyskartan:

Staden har inga kvalitativa riktlinjer för bostadsnära natur, därför redovisas inga avstånd på analyskartan.

Analyskarta Bostadsnära natur

Bostadsnära natur, skala 1:30 000 (A4).

Teckenförklaring

 Bostadsnära natur

Analys upplevelsevärden

Vilka parkkvaliteter människor uppskattar varierar beroende på individen. Stadens invånare behöver ro och avkoppling, men också mötesplatser och aktivitetssytor. Olika människor har även olika möjligheter att förflytta sig och ta sig mellan stadens parker och naturområden. Upplevelsevärdena som efterfrågas av de yngsta och de äldsta invånarna är därför de som bör finnas närmast bostaden.

Älvsjös parker och naturområden erbjuder en mängd upplevelsevärden. På denna sida presenteras upplevelsevärdena från stadens parkprogram som förekommer i Älvsjö. I parkplanens andra del listas samtliga upplevelsevärden för respektive plats. Strandparkerna längs Långsjön och de kulturhistoriskt värdefulla områdena som Långbro park och Örby slottspark innehåller höga värden för picknick och promenader. Områden som Solbergaskogen och Älvsjöskogen erbjuder en viss skogskänsla samtidigt som de används för både promenader och löpträning.

Upplevelsevärden från parkprogrammet

Bad

Badupplevelser och vattenlek. Bryggor eller minst 50 m lång strand eller klippstrand vid öppet och rent vatten.

Blomprakt

Rik blomning och trädgårdsodling. Exempelvis koloniträdgårdar eller minst 200 kvm stora blomsterplanteringar.

Bollspel

Bollspel och bollek. Minst 25 x 40 m stor och rektangulär yta av grus, gräs eller konstgräs.

Djurhållning

Aktivt lantbruk och djurhållning. Stadsbondgård med inhägnade beteshagar.

Evenemang

Plats för evenemang som teater, musik, motion eller festivaler. Minst 1 ha stora gräsplaner eller torg med god kollektivtrafik och slitagetålighet.

Folkliv

Många människor och myllrande folkliv. Uppstår i attraktiva parker, stråk och knutpunkter.

Grön oas

Rum med grönskande golv och väggar. Grönt rum med exempelvis park, trädgård och skog på minst 0,1 ha.

Lek

Barns möjlighet till naturlek, parklek, vinterlek, badlek, bollek, djurlek, fantasilek och social lek. Området ska vara trafiksäkert, tryggt och minst 0,5 ha stort.

Löpträning

Förekomst av ett iordningsställt och belyst motionsspår. Minst 1 m breda motionsspår med mjukt underlag och en längd på minst 1 km genom kuperad terräng.

Odling

Möjlighet att odla i koloniträdgårdar eller fritidsträdgårdar.

Picknick

Samvaro i mindre sällskap, ofta i samband med solbad. Solbelysta gräsytor, strandparker eller öppna hagar på minst 1 ha eller med 100 m strand.

Promenad

Flanerande, strövande, hundrastning och jogging. Trafiksäkra, trygga och sammanhängande stråk med sittmöjligheter i parker, natur eller vid stränder.

Pulkaåkning

Möjligheten att åka pulka. Minst 50 m lång och 10 m bred backe med en lutning på minst 1:2. Trafiksäker yta utan hinder eller korsande gångvägar.

Ro

Möjligheten till avkoppling och upplevelsen av avskildhet och tystnad. Större parker eller avskärmade rum med tystnad och avskildhet. Max 50 dBA i bullernivå.

Skidor

Möjligheten att åka skidor inom en yta på minst 5 ha, som exempelvis natur- och friluftsområden eller på sjöar.

Skogskänsla

Upplevelsen av stor tyst skog. Minst 20 ha tät skog med en ljudnivå på max 40 dBA.

Skridsko

Möjligheten att åka skridskor. Plan isbelagd mark eller fruset vattenområde med minst en storlek på 0,2 ha eller en längd på 500 m.

Sitta i solen

Möjligheten att sitta i solen. Exempelvis gräsytor, klippor eller sittmöjligheter i sollägen.

Torghandel

Förekomsten av livlig torghandel. Öppen och hårdgjord plats på minst 0,3 ha.

Uteservering

Förekomst av café eller kiosk med uteservering. Öppen och solbelyst plats i närheten av folkliv.

Utsikt

Överblick över landskapet samt känslan av rymd från höjder, kajer eller stränder.

Vattenkontakt

Kontakt med större vattenyta på minst 10 ha. Exempelvis från ständer eller kajer.

Vild natur

Upplevelsen av naturens vildhet och artrikedom. Minst 5 ha stort eller 30 m brett område med exempelvis våtmarker, äldre skog och naturstränder.

Avstånd

Ett avstånd på ca 200 meter innebär 6- 7 minuters promenad, vilket är en viktig gräns för vardagsrecreation. Större avstånd har visat på kraftigt minskad användning. I stadens parkprogram och i Den gröna promenadstaden definieras parkriktlinjer för upplevelsevärden hos park- och naturmarken som bedöms vara värdefulla för människors vardagsliv. Tillgångsanalyserna på följande sidor presenterar stadsdelsområdets upplevelsevärden med avståndsmarkeringar som är baserade på stadens parkriktlinjer. Parkriktlinjerna och avstånden som är listade i tabellen ska användas i arbetet med att analysera och utveckla stadens parker och naturområden. Andra kvaliteter som värderas högt av stockholmarna är båtliv, evenemang, folkliv, ridning, torghandel, uteservering, fiske och skidåkning. Avstånden till bullerkällor som vägar spelar en stor roll för hur parkerna och naturområdena upplevs. Därför ligger även bullerkartan till grund för följande analyskartor.

Stadens parkriktlinjer:

Inom 200 meter:

Grön oas, lek/ naturlek, promenad, ro

Inom 500 meter:

Blomprakt, bollspel, parklek, picknick/ sitta i solen, pulkaåkning

Inom 1000 meter:

Bad, djurhållning, odling, löpträning, skogskänsla, skridskoåkning, vild natur

Avvikelse

Analyserna innehåller endast de upplevelsevärdena som förekommer i Älvsjö, är tydligt definierade och enkelt analyserbara. Detta betyder att det finns ett antal värden som inte analyserats i denna parkplan. Dessa är: Ro, skogskänsla, djurhållning, folkliv, torghandel, uteservering, grön oas, sitta i solen, picknick och vild natur.

Samtidigt har vissa avsteg från stadens krav för att uppfylla de olika upplevelsevärdena gjorts. Avstegen beskrivs närmare under respektive berörd tillgångsanalys.

Ytor

Förutom upplevelsevärdena i stadsdelsområdets park- och naturmark har även ytor som förvaltas av Idrottsförvaltningen inkluderats i analysen. I Älvsjö består dessa ytor av bokningsbara idrottsplatser och bollplaner. Anledningen att de inkluderats i analysen är att de i viss mån erbjuder spontanidrott när planerna inte är bokade.

Stadsbyggnadskontorets tillgångsanalyser

Under år 2015 genomförde Stadsbyggnadskontoret övergripande GIS- analyser av park- och naturtillgången i staden. Till en viss del skiljer sig Stadsbyggnadskontorets analyser från tillgångsanalyserna som presenteras på följande sidor i denna parkplan. Olika ingångsvärden och metoder medför att de slutliga resultaten avviker från varandra. En viktig orsak till skillnaderna är att i Stadsbyggnadskontorets analys kan ett upplevelsevärde som till exempel bollspel vara knutet till en hel park trots att värdet kanske bara finns i ena änden av parken. Analysmetoden ger en god generell bild från en storskalig nivå. I denna parkplan har upplevelsevärdena knutits till de specifika platserna där de förekommer vilket ger en mer detaljerad bild på stadsdelsnivå. Resultatet från Stadsbyggnadskontorets analys för Älvsjö är sammanställt i följande tabell.

Stadsbyggnadskontorets analys:

77% når grön oas inom 200 meter
74% når lekplats/ naturlek inom 200 meter
64% når promenadstråk inom 200 meter
61% når rofylld plats inom 200 meter
64% når blomprakt inom 500 meter
96% når bollspel inom 500 meter
16% når parklek inom 500 meter
84% når picknick/ sitta i solen inom 500 meter
41% når pulkaåkning inom 500 meter
26% når odling inom 500 meter

Långsjöbadet.

Bad

Med bad avses utomhusbad eller allmänna strandbad. Kraven för ett strandbad är att det ska finnas en större strand eller klippor som gränsar till ett rent vatten som är fritt från båttrafik.

Älvsjö har en allmän badplats som uppfyller dessa krav. Det är Långsjöbadet, som är en populär målpunkt och mötesplats under sommaren. Badplatsen innehåller en sandstrand, bryggor och klippor. Intill finns en öppen gräsyta som används för bland annat att sitta i solen och picknick.

I analyskartan är även plaskdammar utmarkerade eftersom de innehåller höga lekvärden för mindre barn. Med plaskdamm avses en damm där barn kan bada och plaska utomhus. Dammen ska vara max 0.3 meter djup och ha en reningsanläggning. I Älvsjö finns två plaskdammar som är belägna i den östra delen, vid Örby slott och parkleken Kristallen. Stadsdelsområdet saknar utomhusbad.

Långa Långsjön finns flera informella badplatser vid klippor. Dessa kan dock inte ersätta de offentliga badplatserna eftersom bland annat vattenkvalitet och botten inte kontrolleras. De informella badplatserna saknar även offentliga toaletter och är ofta belägna i en otillgänglig terräng.

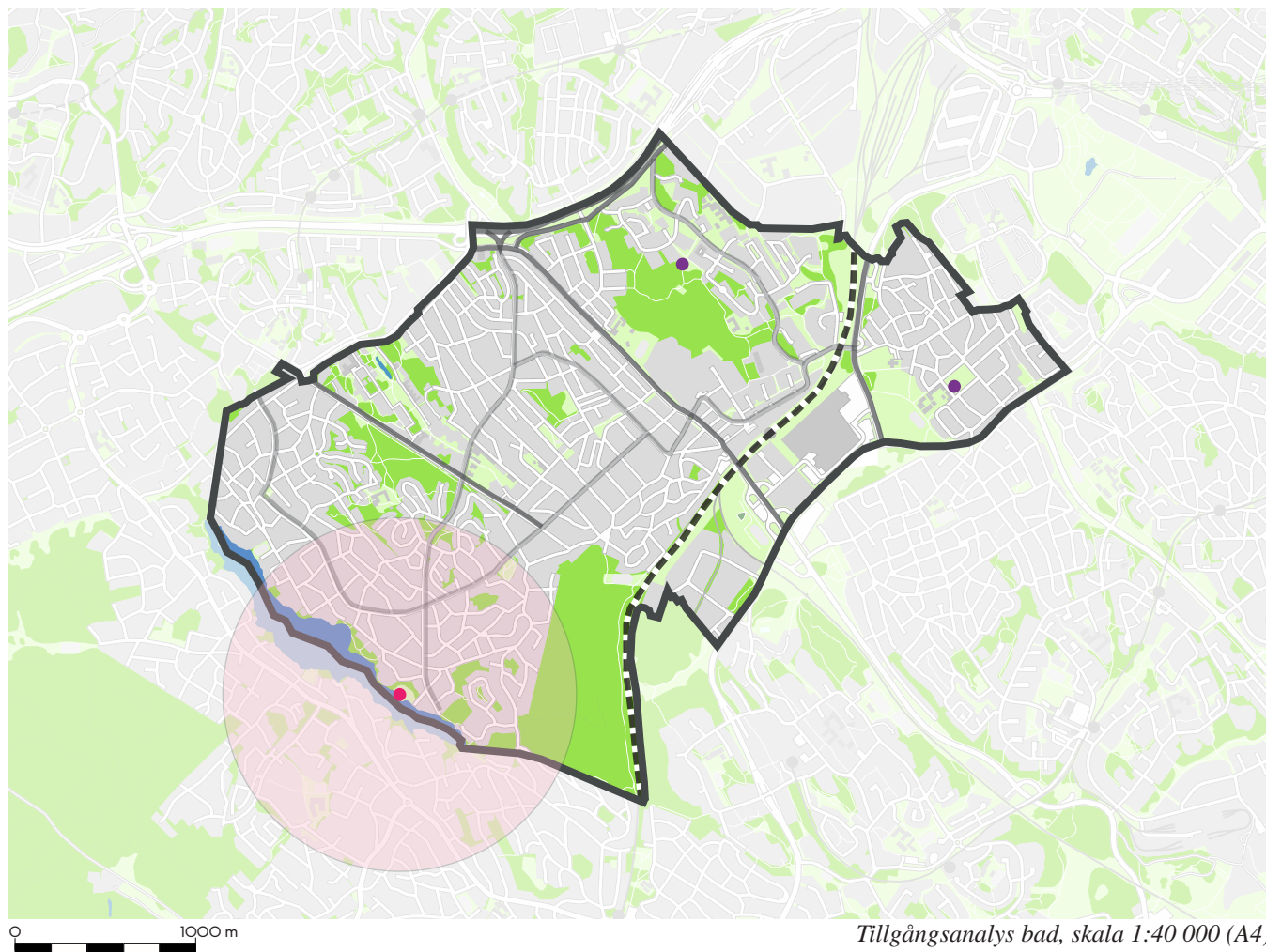
Vid stadens officiella strandbad och plaskdammar är hundar förbjudna. För att hålla en god badvattenkvalitet är det viktigt att strandbadens och plaskdammarnas besökare tar sitt ansvar för att undvika nedskräpning och att föroreningar hamnar på stranden eller i vattnet.

Riktlinjer för analyskartan:

Bad inom 1000 meter.

För plaskdammar har staden inga riktlinjer, därför redovisas inga avstånd på analyskartan.

Analyskarta bad

Tillgångsanalys bad, skala 1:40 000 (A4).

Teckenförklaring

- Plaskdamm
- Allmän badplats

Blomprakt vid Lerkrogstorget (övre) och Prästgårdsparken (nedre), båda i Solberga.

Blomprakt

Blomprakt är ett uppskattat element i stadens parker och naturområden. Enligt sociotopkartan ska en plats med blomprakt innehålla ”rik blomning och trädgårdsodling i en miljö med soliga lägen och god jordmån”. Planteringsytorna ska vara minst 200 kvadratmeter, ett storlekskrav som bortsetts i denna analys. Analysen inkluderar även koloniområden med allmänna gångvägar och allmänna platser med större planteringar av perenner och sommarblommor. Blomprakt tillför estetiska och rekreativa värden till stadens utemiljöer. Blommorna ger dessutom möjligheten att följa årstidernas växlingar.

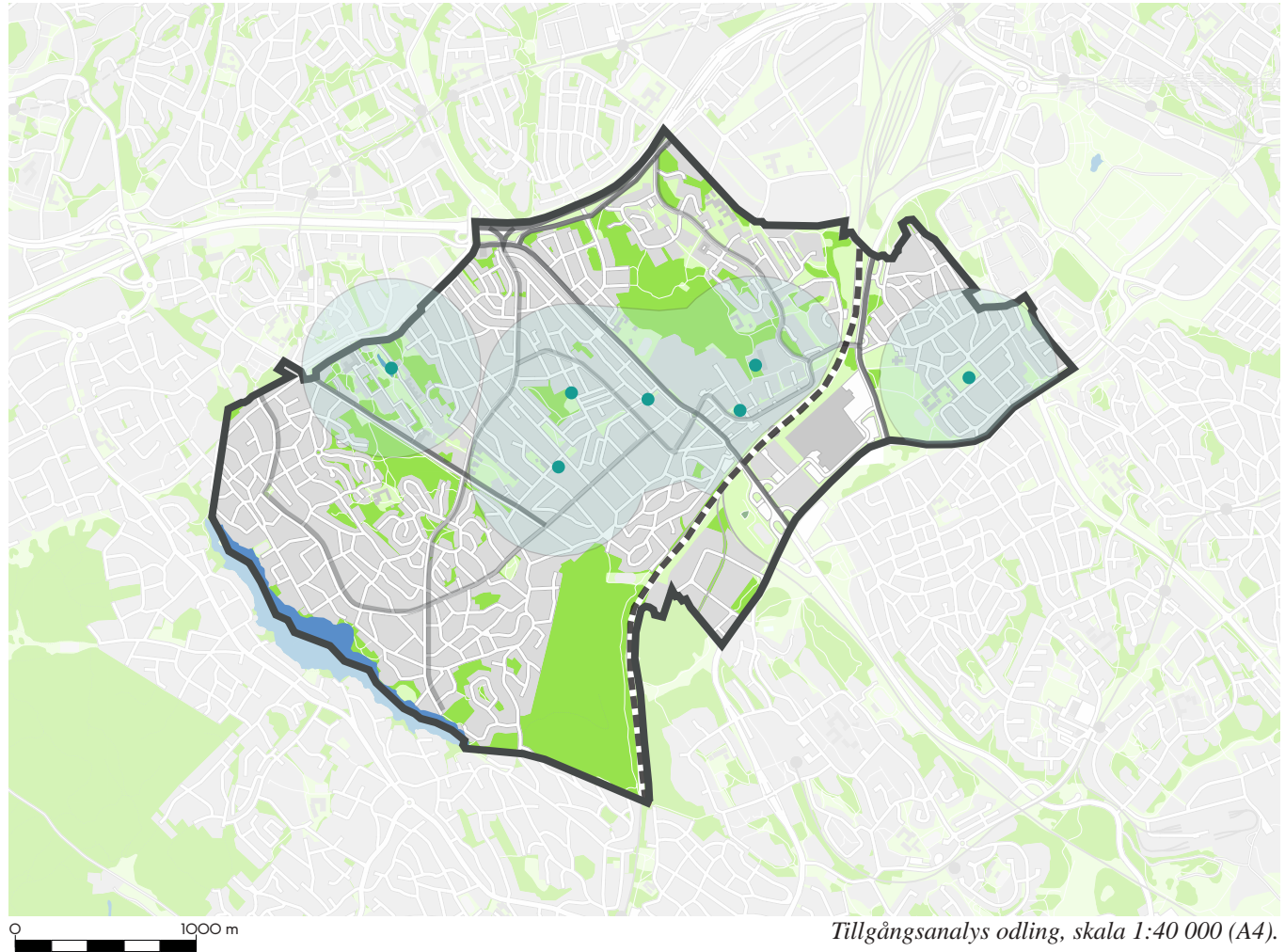
Tillgången på blomprakt är koncentrerad kring stadsdelsparkerna Örby slott, Långbro park och Prästgårdsparken. Tillgången är mindre i Herrängen, Långsjö och i den norra delen av Solberga. Även koloniområdet intill Viktoriaparken i Långbro innehåller blomprakt.

Analyskarta blomprakt

I analysen har inte mindre inslag av blomprakt inkluderats. Detta gäller bland annat blomsterurnor som placeras vid stadsdelarnas knutpunkter, privata trädgårdar och bostadsgårdar. Även blommande ängsmarker, buskage eller träd som slån, rhododendron, syren och körsbär kan bidra till mindre upplevelser av blomprakt.

Riktlinjer för analyskarta:

Blomprakt inom 500 meter.

Teckenförklaring

● Blomprakt

Fotboll på gräsyta (Olsson, 2014).

Bollspel

Inom staden finns en mängd platser som möjliggör bollspel. Platserna för bollspel måste uppfylla vissa grundläggande krav. För en fotbollsplan räcker inte en plan gräsyta, utan det måste finnas fotbollsmål.

I kartan redovisas de vanligaste typerna av bollspel. Dessa är fotboll, basket, tennis, volleyboll och boule. Enligt parkprogrammet ska ytan vara minst 25 x 40 meter vilket endast uppfylls av fotbollsplaner och tennisbanor. Övriga bollplaner som inte uppfyller kravet på storlek har därmed endast markerats i kartan utan avståndsmarkering. Dessa är volleyboll, basket och boule.

Analysen gäller endast planer för spontanspel. Därav saknar de bokningsbara bollplanerna avståndsmarkeringar i analyskartan eftersom användningen är reglerad och inte öppen för allmänheten under valfri tid. De bokningsbara bollplanerna är utmarkerade eftersom de är en viktig tillgång för många boende i stadsdelsområdet, som exempelvis barn som är engagerade i organiserad idrott. I Älvsjö gäller detta fotbollsplaner och tennisbanor.

Analyskartan visar att Älvsjö innehåller en stor variation av bollspelsmöjligheter. Tillgången är relativt jämnt fördelad över stadsdelen. Vanligast är fotbollsplaner, totalt 15 stycken, varav 3 är bokningsbara. Dessutom finns 9 stycken basketplaner, 8 stycken boulebanor och en bokningsbar tennisbana.

Även idrottsplatser Älvsjö IP och Solberga IP är bopningsbara och innehåller ett flertal bollplaner för fotboll, boule och kulstötning. Älvsjö IP har dessutom en regional betydelse som idrottsplats.

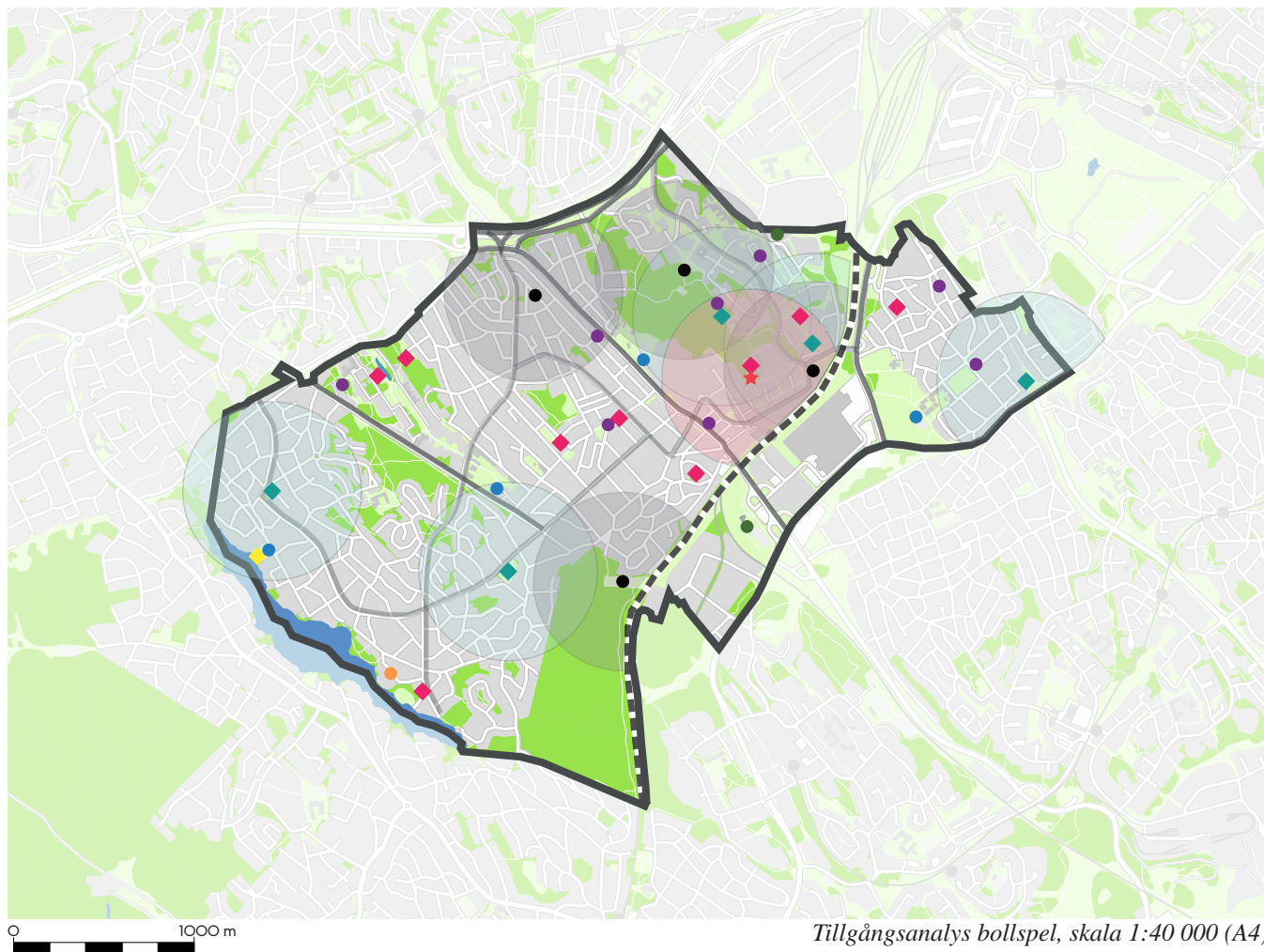
Genom att utveckla stadsdelsområdets möjligheter till bollspel främjas invånarnas fysiska aktivitet och den totala folkhälsan. Evenemang och medborgarförslag gällande fysisk aktivitet och hälsa bör därmed uppmuntras.

Riktlinjer för analyskartan:

Bollspel inom 500 meter.

För bollplaner med en storlek under 25 x 40 meter har staden inga riktlinjer, därför redovisas inga avstånd för dessa på analyskartan.

Analyskarta bollspel

Tillgångsanalys bollspel, skala 1:40 000 (A4).

Teckenförklaring

● Volleyboll

◆ Basket

● Boule

◆ Bopningsbar tennisbana

● Idrottsplats

◆ Fotbollsplan (grusplan)

● Fotbollsplan (gräsplan för spontant spel)

★ Fotbollsplan (konstgräs)

● Bopningsbar fotbollsplan (grus, gräs eller konstgräs)

Evenemang i Örby slottspark (Carlö, 2015).

Evenemang

Enligt sociotophandboken ska en evenemangsplats vara minst 0.5 ha och användas för evenemang inom teater, musik, festival eller motion. Sociala aktiviteter och folkliv stärker gemenskapen och är enligt handboken högt rankade av speciellt ungdomar och unga vuxna.

För att arrangera ett evenemang på en offentlig plats behöver man ansöka om polistillstånd. Mer information och blanketter finns på stadens hemsida.

Inom Älvsjö är det endast Älvsjöskogen och Långbro park som rymmer större evenemang. Här används de stora gräsytorna för evenemang inom motion, som löpning och brännbollsturneringar.

Det finns flera mindre evenemangsplatser som inte uppfyller sociotophandbokens definition, men som ändå spelar en viktig roll som samlingsplatser för mindre folkgrupper, till exempel för Valborgsmässfirande och loppisar. Även dessa mindre evenemangsplatser redovisas på analyskartan. Dessa är belägna vid Örby slott, Kristallparken, Älvsjö torg, Närparken söder om Långbro park, Herrängens gård och Långsjöbadet.

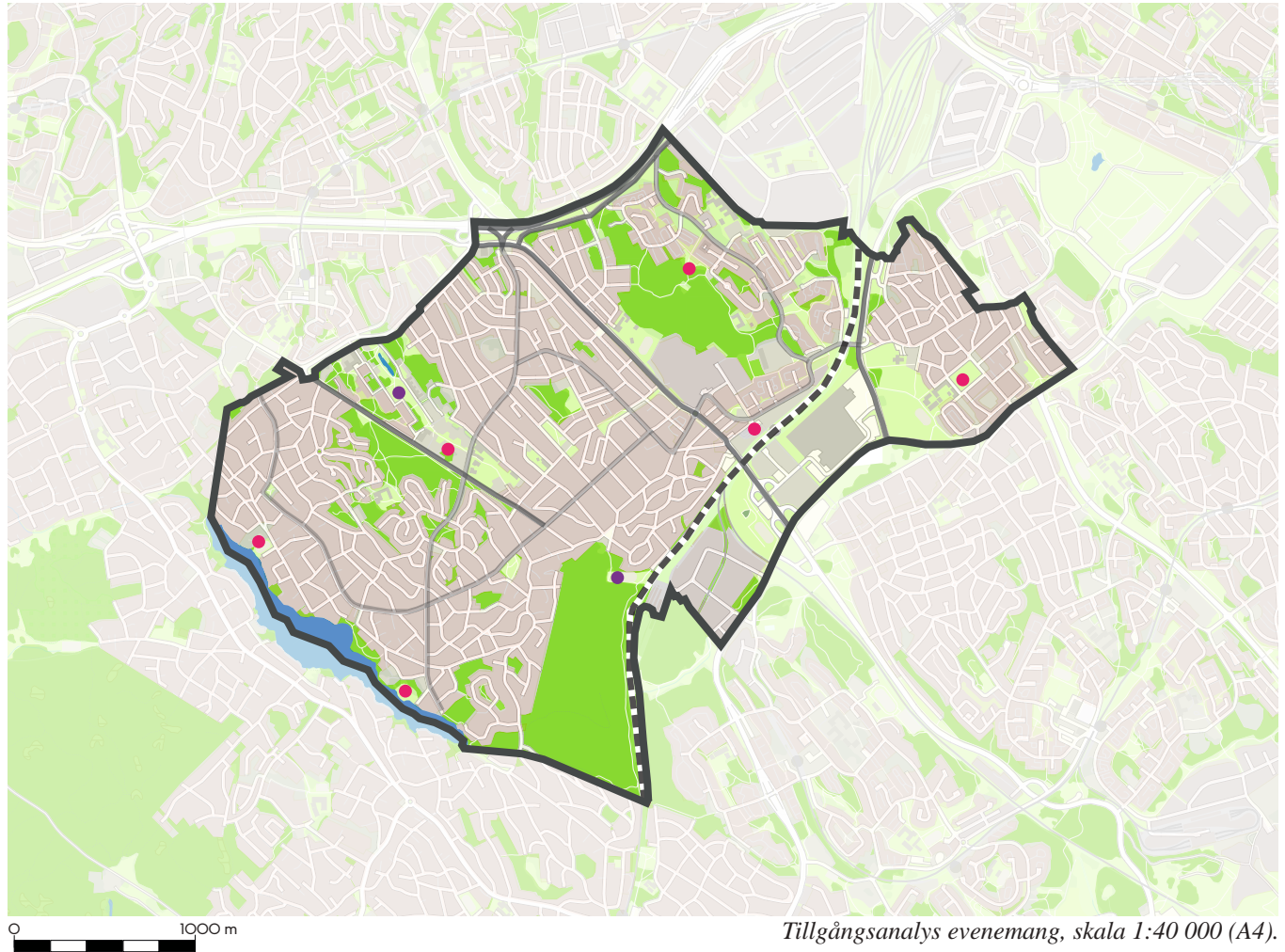
Analyskarta evenemang

Kartan visar att evenemangsplatserna har en jämn spridning över stadsdelsområdet. Men fler platser inom Älvsjös parker och naturområden skulle kunna användas för mindre evenemang om önskemål framförs av föreningar, allmänhet eller evenemangsbolag.

Evenemangsplatser är positiva inslag i staden som möjliggör att stora folkgrupper kan samlas och umgås.

Riktlinjer för analyskartan:

Staden har inga riktlinjer för evenemangsplatser, därför redovisas inga avstånd på analyskartan.

Teckenförklaring

- Mindre evenemangsplats
- Större evenemangsplats